

tíðindablaðið

sosialurín

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Útgevandi: p/f sosialurín

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurín. Prent: p/f pressan 1981

Aftur minniluta-diktatur

oddagrein

FYRSTA viðgerð av uppskoti Javnaðarflokksins um at broyta sjónvarpslógina avdúkaði aftur eitt dømi um minniluta-diktatur í landsins stýri.

TVEIR landsstýrisflokkar søgdu týðuliga og greitt, at teir taka fullt og heilt undir við Javnaðarflokkinum í tí, at tann samtykta sjónvarpslógin er ikki nóg góð.

MEN teir søgdu eisini, at »sam-arbeiðið« kravdi, at teir noyðdu at laga seg at øðrum flokki fyrri at fáa eina loysn í sjónvarps-málinum.

HIN stóri andstöðuflokkurin, Tjóðveldisflokkurin, tekur eisini undir við tankanum hjá Javnaðarflokkinum, sum eisini hevur verið frammi áður, at lata útvarp og sjónvarp vera ein stovn við tveimum deildarleiðarum.

MEN ein flokkur lat ikki við seg koma í lögtinginum týsdagin — Sambandsflokkurin. Hann tagdi. Men oraðskiftið avdúkaði, at hesin flokkurin einsamallur — ella kanska bert partur av honum — hevur trýst eitt mál íggjgnum í lögtinginum, hóast dyggur meiriluti er ímóti!

ETTA er tó ikki fyrstuferð, at ein av núverandi landsstýrisflokkum fremur minniluta-diktatur. Í málinum um, hvar royndarstöðin skal leggjast, er tað bert Fólkaflokkurin sum vil hava hana til Kollafjarðar. Allir hinir lögtingsflokkarnir halda, at besta loysnin er at leggja hana í Sandoyinni.

EIN orsøkin til, at slíkt letur seg gera í okkara borgarligu samgongu er hon, at samgonguskjalið hevur ta viðgittu »grein 13«. Hendan »veto-greinin« man vera tað mest ódemokratiska kapitult í nýggjari politiskari søgu í Føroyum.

VIÐ hesi grein kann flokkur ella flokkar blokera mál, og avleiðingin verður, at flokkar geva langt út av sínum egnum sjónarmiðum. Ja, so langt út, at demokratiskir meirilutar, sum annars eru í lögtinginum, ikki sleppa at virka og fremja ávis mál. Hetta er til óbótaligan skaða fyrri land og fólk.

VANLIGA siga vit, at vit liva undir eini demokratiskari stjórnarskipan og at landsins stýri virkar demokratiskt. At alt ikki er so demokratiskt og rættvíst, vita øll. Men tað, at landsins stjórnarflokkar seta demokratiskar meirilutar so dyggiliga til viks fyrri at fremja egin flokspolitisk áhugamál, má geva fólk nakað til umhugsingar.

Sum nevnt í fyrstu greinin hava kristin fólk í triðja heiminum á mangan hátt eina órvisi uppfatan av trúarspurningum enn vit, sum liva í tryggum og materielt góðum korum. Hesi litli teksturin eftir brasilianska biskupin Don Marcello Pinto Cavalhera er eitt dømi um tað.

Eitt tað týðningarmiklasta fyrbrigdi í gongdini hesi seinastu 25 árin í Latinamerika er tað, at

smá »basiskirkjulið« ella grundsamkomum eru kyknaðar upp. Hetta eru felagsskapir av bondum og fátækrafólki, ið koma saman um andakt og bibliulestur, oftast við ongun prest. Tað hevur fært við sær, at tey hava tulkað evangelið pára út frá síni egnu stöðu — og sostatt ofta funnist at mongum vanabundnum kirkjuligum hugsunarháttum — og eisini ofta funnið fram til eitt samfelags-

ligt medvit, ið er vordið til eitt strið fyrri størri rættvís. Tað er henda litla tekst eitt dømi um.

Tað heitið »grundkirkjulið« ella »grundsamkomura«, sum fleiri ferðir verður nýtt í tekstini stendur sostatt fyrri smáum bókum í Katólsku kirkjuni í Brasilia. Men fyrbrigdi er eisini kent í øðrum kirkjum, vit kunna bert hugsa um smáar felagsskapir innan folka-kirkjuna t.d.

Um at boða gleðiboðskapin eftir Dom Marcello Pinto Cavalhera, varabísi í Paraiba í Brasilia.

Blóðvitni

Tey kristnu »grundkirkjuliðini« vitna ikki um gleðiboðskapin fyrri heiminum við tónum orðum, men við sínum lívi, síni líðing, sínum krossi og deyða. Evangeliseringin av Latinamerika fer í dag fyrst og fremst fram gjøgnum deyða pinslaváttana og gjøgnum tær pinslur, sum »grundkirkjulið« teirra fátæku megu tola.

Guds navn

Mong gera sær ein gud í síni egnu mynd og geva honum ábyrgdina av tí samfelagi, sum vit liva í. Tey gera Gud til verja, ja, til upphavsmann til okkara samfelag, til uppihaldara av ognarrætti og núverandi standinum. Gud sigst at krevja lýdni, undirbrotligheit og tað, at vit lata okkum tað órættvísi lynda, sum menniskjur volda í Latinamerika.

Fólkið mótmælir tí misbrúki, sum fer fram í Guds navni, og fordómir tann ræðuliga stand, sum hetta førir við sær. Tá ið Gud verður framhildin, sum fíggið teirra fátæku og kúgaðu, so verða mong menniskju noyð út í gud-loysi.

Faðir

Í andstöðu móti hesum misbrúki er tað uppgáva kirkjunnar at boða og ákalla hin góða, rættvísa og miskunnsama Faðir. Gud er Faðir, sum hoyrir neyðarróp fólksins og pinist við tí í tess angist og sum fordómir heimsins syndir, tær syndirnar, sum fæa teir máttugu í hesum heimi at eyðmýkja tey fátæku og okja teirra vesældóm. Hann er miskunnar Faðir, sum kallar á fólk sitt og gevur tí tol og áhaldni. Faðir, sum »grundkirkjuliðini« seta sitt álit á, sum setur sín sannleika upp móti samfelagslýgnini og sum gevur vón mitt í tí kúging, sum fólkinum er fyrri.

Sonur

Iggjognum tíðirnar hevur

kirkjan ofta við vilja ella óvart rongt og falsað myndina av Jesu og latið hana vist móttöksi og dáðloysi.

Tað falska gudroki, sum vaks fram av hesum, áleggur teim kristnu í tolni og óvirkin at bera líðing sína og at samanlíka hana við Kristi líðing á krossinum. Av hesum kennir hin fátæki seg vist heidraðan, men søkir so eisini skjól »hinumegin« og lærir av hesum »Jesusin«, at tað er til fánýtis at stríðast, tí tey rættvísi verða jú altíð við undirlutan. Tá er betri at halda seg til lýgn, tíga og tola. Ein slíkur gudsótti ella kristusmystikkur er falslæra, soleiðis at fata, at hann skilir Jesu kross frá Jesu lívi og læru, frá uppreisnini og frá óllum tí, ið var ein fylgja av uppreisnini.

Men Jesu liv er ikki bara líðing og deyði. Jesu livið ikki í dáðloysi; tvørturímóti, hann var fullur av anda og kraft. Hann doyði ikki bert, tí hann átaladi menniskjans syndir og ódygd, men eisini tí at hann fordómdi ta skipan, sum loyvi teim máttugu á hansara døgum at ráða yvir teim fátæku. Hann fordómdi tey framhjá-rættindi, sum prestarnir, teir skriftlærdu og stórmannaslektirnar tiltóku sær í Faðirsins navni. Tí var hann klagaður fyrri at bróta niður fólksins trúgv, fyrri kollveltingarhuga og at skapa ófrið, bæði mótegis teim jødisku og teim rómversku myndugleikunum, og tí varð hann dómur til deyða. Hann kravdi eina radikala umvending, uppfyllti sína profetisku uppgávu, setti álit sitt á Guds orðs kraft og kallaði tey fátæku og vesaligu til at vera Guds sanna fólk.

Teimum, sum hildu seg vera harrar fólksins, slepti hann upp á fjall. Men hann doyði ikki einsamallur: Hann visti á, at deyði hansara var spáddur av profetunum, ið undan honum hovdu verið, og sum eisini vórðu dripnir, og hann visti á, at uppáftur fleiri skuldu lata lívið av at bera viðari profetiska vitnisburð hansara.

Ein og hvør boðan — hon veri seg so gudilig hon vil — sum ikki heldur fast við alt Jesu virki, er í strið við evangelið og svikir menniskjað.

Men Jesu deyði er ikki seinasta orð Faðirsins til heimi. Frá krossinum gongur fram eitt nýtt fólk, eitt Guds fólk, sum gjøgnum andans gávu livir og virkar í felagsskapi. Í Jesu deyða finna vit tað dirvi og tað áhaldni, sum krevst til at kunna virka sum limir í einum fólki, ið stríðist fyrri rætti sínum at vera til í hesum heimi og fyrri at vinna á órættvísinum.

Guds fólk berjist við friðarvápnum við orði hansara og við styrki til at tola tey hogg, sum tí verður fyrri í stríðinum. Men tað gevst ongantíð.

Guds andi

Guds andi kemur til sjóndar í virkinum hjá »grundkirkjuliðinum«, sum er runnið av menniskjansligum kærleika og samanhaldi, í tí trúgv og tí vón, sum lýsir av teimum, og sum tey eisini gera livandi; í teirra álit og tí djarva virkisfýsni, sum tey seta í staðin fyrri tað gamla tolsemi; og í tí profetiska orðinum, sum brýtur tøgna. Guds andi er ikki longur ein framhjá-rættur fyrri prestar og lagsbrøður (munkar). Hann verður sjónligur í teim nýggju pinslaváttunum og í tí vitnisburði, sum tey fátæku í heiminum bera.

Umvending kirkjunnar

Um kirkjan vil fremja samtyktirnar og áminningarnar úr Medellín í Medellín varð hildin ein bispafundur í 1968, á hesum fundi vórðu m.a. »grundkirkjuliðini« góðkend at vera ein fullverðugur partur av katólsku kirkjuni, ræður um hjá henni ikki at brúka vald, men at vera ein felagsskapur fyrri »grundkirkjuliðini«. Ein rørsla, ið er borin av Anda Guds, virkar í kirkjuni og ger tað, at kirkjan meira og meira kemur til sjóndar í kærleika »grundkirkjuliðanna« og minni og minni við tí valdi, sum fjarir Faðirsins kærleika.

Bøn

Bøn gudsfólksins í Latinamerika er í dag mest at kalla eitt skrigg av pinu og angist, tí eingin glotti hómost í kúganini, og eingin menniskjanslig vón er til longur. Tað er tað rópið, sum fólkið kallar á Faðir sín við — við bøn um rættvísi og synd, ein bøn um sannleika, sum skal vinna á teim almennu propagandalýgnunum. Bønin er rættur teirra at søkja eitt seinasta skjó — og at trúgva tí.

Bøn er tókk til Faðir, sum opinberar seg í »grundkirkjuliðinum«, fyrri ta vón, sum kemur til sjónar har.

Í bønin biðja vit at enda um fyrigving fyrri ódirvi og ómegd, fyrri kirkjunnar lyndi til at leggjast á tey profetiska boðini, um fyrigving fyrri, at vit eru so bundin av ognarlutunum, vit hava, av ærusjúku, og fyrri annað, sum minskar profetiska dirvi okkara.

Thorbjørn Johannesen

Kirkjan og triðji heimurin II

